

Hkawhkam Lăbau Lăngai Hte Lăhkawng Laika, Ezra, Nehemia Hte Eshter Laika Ni Hpe Sanpra Dan Leng Hkra Hkaja Ai Lam

Ahkyak Mădung Zaw Ni

Ga shăka dingsa chyum laika na lăbau hte seng ai laika shi lăhkawng (Yawshu, Tăra agyi ni, Ruhta, 1hte 2 Samuela, 1 hte 2 Hkawhkam laika, 1hte 2 Hkawhkam lăbau laika ni a npawt mădung shingdaw lam gaw, măsha a lăbau hta Kărai Kăsang a shămu shămawt ai lam gaw, Mădu gaw măsha byin wa ai hte măsha hpe asak hte măbyin măsa lam hta (nawku hkam na shăra hta nre sha, Kărai byin wa shăngun ai hte, Mădu a htani htana yaw măsing hpe gunhpai na mătu Kărai Kăsang a măhkrun lam hpe hkyen lăjang ya nna, dai gaw Mădu a jăhtum dan leng na mătu Yerusalem märe nnan hpe ngut kre hpring tsup na mătu, Hkristu a hkumhkrang hku nna, Hpung hpe gălaw shăpraw ai hte gawgap na mătu re lam hpaw hpyan da ai rai nga ai.

Ezra gaw Israel măsha ni hpe sumsing hte seng ai tengman ai lam ni hte bai măhkri shawn gumhpawn ya wu ai. Mădu Kărai a bai lu la ai lam hta anhte gaw Kărai Kăsang hpe mătut măhkai ai wa, Kărai Kăsang hte byawng shang hpring tsup ai lam nga ai wa, Kărai Kăsang hte lăngai sha rai nga ai wa, Kărai Kăsang hte găyau gumhpawn ai wa, Kărai Kăsang hte bang hkam ai wa, Kărai Kăsang a mungga hta kungkyang ai wa rai nga ai. Hkinjawng agyi hte seng ai shărin achyin ai ni ngu ai Ezra ni hpe ra nga ai. Dai zawn re ni gaw bai lu la ai lam hta shărin achyin ai wa tai na mătu mădang dep lu ai wa rai nga ai.

Anhte gaw Hkristu hku nna, asak hkrung na mătu Hkristu hpe asak hkrung shăpraw ra ai. Dai hku nna, Hkristu hpe kăba dan leng ra ai. Shing rai yang she anhte gaw Kărai Kăsang a dan leng ai ni hku nna Hpung hpe gawgap ai lam nga lu na rai nga ai. Kărai Kăsang hpe dan leng na mătu, anhte gaw anhte a la nnan rai nga ai Hkristu hpan de Mădu a san seng ai, hpung shingkang dan leng ai, Kărai Kăsang hpe shădan shăleng ai num nnan hpe ap ya na mătu mungga hka hte găshin ya ai a mărang e, shăni shăgu jăsan jăseng ai hte ningnan gram shărai hkam ra ai.

Hkristu a hkumhkrang hku nna, Hpung hpe gawgap na mătu Wēnyi măsa măjan hpoi hpe mădung măhkrun lam măli hku nna gunhpai ra nga ai. Hkumshan laknak ni hpe njai lang ai, hkrung rawt lung mat wa ai lam a ninggam măsa lam hpe hkang zing nga nna, hpyen wa a hpyen dap ni hpe jăhten shărun na mătu, dăgu kăba dik ai Wēnyi măsa laknak ni hpe jai lang ai hte akyu hpyi ai lam gaw măjan poi re lam chye na nna, sumsing hte seng ai shăra hta, Kărai Kăsang a ting nyang kaw nna, măjan găsat ai akyu hpyi lam hpe tsun shăkrai ai lam rai nga ai.

Message One

Kāja ai lāmu ga na mātu gāsāt ai lam

Hti na chyum daw – Ysh 1:2-6, 13, Ehp 6:12, Kol 1:12-13

- I. Anhtē gaw chyum laika hpe ahkyak tawn na atsawm sha hti yang, kāja ai lāmu ga na mātu, gāsāt gāla ai lam nga ai hpe anhtē mu na rai nga ai – Ysh 1:2-6, 13.**
- A. Kārai Kāsang a hpyen re ai satan gaw, Kārai Kāsang a māsha ni Hkristu hpe kāja ai lāmu ga hku, zing mādu na lam htē kābu gāra na lam kaw na, chyāhtum chyālai ninghkap na mātu gālaw nga ai – Ehp 2:2, 6:12.
- B. Ga shāka dingsa a mājan ni yawng gaw, kāja ai lāmu ga htē mātut mānoi nga ai – Ysh 1:2-6, 5:11-6:27.
- II. Israela amyu ni hkanan mungk de du shang na htē hkanan mung hta, mājan gāsāt ai lam ni a, shingdaw lam ni hpe chyēna na mātu, anhtē gaw hkanan mung a shingdaw lam gaw htam lāhkawng rai nga ai shingdaw lam nga ai hpe chyē ra ai – Kol 1:12, Ehp 1:3, 2:2, 6:12.**
- A. Ginjat kumla ni hta, sutsu lam ni a lāmu ga re ai hkanan mung gaw, Mādu a san jep nma ai sutsu lam ni htē rau, yawng māyawng lawm ai Hkristu hpe shingdaw ai – Trj 8:7-10, Kol 1:12, Ehp 3:8.
1. Kāja ai lāmu ga gaw, chyum laika hta mu lu ai Hkristu a chyāhtum chyālai shingdaw lam rai nga ai – Trj 8:7.
2. Kāja ai lāmu ga, Hkanan mung gaw, yawng māyawng byin nna, yawng māyawng hta nga nga ai Mādu htē anhtē hta yawng māyawng byin nga ai Mādu, Hkristu a shingdaw lam rai nga ai – Ehp 3:8.
3. Chyum laika hta, lāmu ga gaw, Hkristu a hkrang kumla htē māsāt kumla re ai – Nn 1:9, 2Pet 3:5.
- a. Nn 1:9-10 htē 13 hta, māsūm ya ngu nhtoi hta, si ai lam ngu hka kaw na le pru wa ai ga gaw, māsūm ya ngu nhtoi hta si ai kaw na le pru wa ai, hkrungrawt ai Hkristu a shingdaw lam rai nga ai.
- b. Chyum laika hta hpawhpyan da ai Kārai Kāsang a yaw shāda lam gaw, Hkristu gaw anhtē a lāmu ga byin na mātu rai nga ai – Trj 8:7-10.
- B. Gin yawm kumla hta hkanan mungdan a lāmu ga gaw, nbung hta nga ai daw, lāmu hta nga ai daw, satan a ningsin mungdan, satan a n-gun ni htē hpring nga ai lāmu ganghkau ni hpe shingdaw ai – Ehp 2:2, 6:12.
1. Satan gaw shi ahkaw ahkang htē shi a lāmu kāsā ni nga nna, shanhtē gaw ndai mungkan a ningsin uphkang ai ni, dāgu ni htē up nga ai ni hku, shi a shāngun ma ni rai nga ai- Ksa 26:18, Mht 12:26, 25:41, Ehp 6:12, Kol 1:13.
2. Dai ni du hkra, nhkru ai ni gaw, Hkristu a yawng māyawng lawm ai lam hpe Kārai Kāsang a māsha ni kaw na māgap da dīngyang rai nga ai- 2:8, 18, 2Kor 4:4.
3. Ehpesu laika gaw, ganghkau hta, nbung ai htap ni nga ai hpe mādun nga ai – 1:3, 2:2, 6:12.
- a. Hkristu gaw, anhtē a kāja ai lāmu ga hku na, anhtē a yawng māyawng byin na mātu, htap māsūm ngu ai tsaw dik htum ai htap hta nga ai – Tra 8:7-10.
- b. Ganghkau htē seng ai nem ai htap – nbung htap mung nga nna, dai gaw, nbung hta hkrang ai du wa ngu ai satan gaw dinghta ga ntsa na māsha ni hpe, Kārai Kāsang hpe mātut mākhai ai lam htē Hkristu hpe hkapla ai lam kaw na ginjang ai shāra rai nga ai. Nnai hpe Israela māsha ni hpe kāja ai lāmu ga de, du shang ai lam kaw na, ginjang nga ai hkanan mung māsha ni hku na shingdaw da ai – Ehp 2:2.
4. Hkanan mung māsha ni gaw satan hpang hkan ni rai nga ai, satan mungdan a dāgu ni, up hkang ai du ni htē ahkang aya ni byin wa ai, ganghkau seng ai hta na wēnyi seng ai nhkru nshawp ai u-hpung ni rai nga ai hkrat sum mat ai lāmu kāsā ni, gumlau ai lāmu kāsā ni hpe shingdaw ai – Shr 12:4, 7, Ehp 6:12.
- III. Ga hpe kāup mādu tawn ai gawng ngu sumla naw ai amyu hpan law law gaw, anhtē a rudi asak a nbung ai hkrang nsam ni hpe shingdaw ai.**

- A. Gawng ngu sumla naw ai amyu hpan a hpāra ni (hkrang bung sumla) (Pru 23:24) htē shanhtē a hpang hta nga ai nat ni (mādun, 1Kor 10:20) gaw, nhkru ai ni a wēnyi seng ai u-hpung ni a gawng mālai rai nga ai (Ehp 6:12).
- B. Anhtē a rudi asak hkrung lam a shingdu hta nhkru nshawp ai ni uhpung ni nga nna (mādun, Mht 16:23, māsing 1), dai gaw yawng māyawng lawm ai Hkristu hpe mādu ai lam htē Mādu a sutsu lam ni hpe kābu gāra lam kaw na anhtē hpe ginjang na mātu, anhtē a shinggyim rudi asak hkrung lam a hkrang nsam ni hpe jai lang nna, lāshoi jum ai, māsun ai.
- C. Shinggyim rudi asak gaw, anhtē hpe Hkristu hpe mādu ai lam htē Mādu hpe kābu gāra lam kaw na, ginjang hkum pat nga ai mājaw, anhtē gaw dai hpe ndawng kau ra ai (Luk 14:26), Hkristu hta anhtē kāba wa ai htē mären, dai hpe shāden kau na mātu ra shārawng ra ai.
- D. Kārai Kāsang gaw gawng ngu nawku ai amyu ni hku shingdaw da ai anhtē a shinggyim rudi asak hpe yawng kālāng sha hku daw gābai kau ya na nre, hpa mājaw nga yang, ndai gaw, anhtē hpe kāta lam kāman byin shāngun na rai nna, nam māling hta nga ai dusat ni htē shingdaw ai nat ni zing mādu hkrum ai hkrit tsang hpa nga shāngun ai mājaw rai nga ai – Pru 23:29, mādun, Mht 12:43-45.
 - 1. Kārai Kāsang gaw anhtē Kārai seng ai asak hta kāba wa na mādang htē mären, anhtē a shinggyim rudi asak hpe gau ngwi ngwi, kāchyī chyī rai nna, daw gābai kau ai lam re ai – Pru 23:30.
 - 2. Hkristu gaw anhtē hta grau na law htam wa māgang, Mādu gaw anhtē a rudi asak hpe mālai bang ya māgang rai nga ai.
- E. Kārai Kāsang gaw gawng ngu naw ai amyu hpe gawt kau na mātu, ga sādi jaw timung (kāji 29-30), Kārai Kāsang a māsha ni gaw, shanhtē hpe jāhten shāza na lam hta, nnan hpang ai mārang e Mādu htē rau gumhpawn shang lawm ra nga ai – kāji 31-33, mādun Rom 8:13, Gal 5:24, Kol 3:5, Hpi 2:12-13.
- F. Hkristu gaw anhtē hta law htam wa māgang, shinggyim rudi asak hpe ya gābai gawt kau ai lam hta, Kārai Kāsang htē rau, gumhpawn shang lawm na mātu, anhtē dangdi māgang rai nga ai.

IV. **Anhtē gaw Kārai Kāsang a yaw māsing ngut kre hpring tsup na mātu, lāmu ga hpe mādu māyu yang, satan seng ai uhpung ni hpe dang la lu na mātu, wēnyi seng ai mājan hta, anhtē shang lawm ra ai – Ysh 6:21.**

- A. Anhtē gaw wēnyi seng ai mājan – satan mungdan htē Kārai Kāsang a mungdan läpran mājan nnga nmai ra nga ai lam hpe chyēna ra ai – Mht 6:10, 7:21, 12:26, 28, Isa 14:12-14.
- B. Israela amyu ni gaw, Hkanan lāmu ga hpe zing mādu na mātu jin jin rai nga ai shāloi, dai lāmu ga gaw, nat shung ai ni, gawng ngu naw ai ni htē Nehpelim ni htē hpring nga ai – Bhk 13:33.
- C. Hkrat sum mat ai lāmu kāsa ni htē hkrat sum mat ai shinggyim māsha a gumhpawn da lam re ai Nehpelim ni gaw Hkanan mung hta, nga nga wu ai mājaw, Kārai Kāsang gaw Israela amyu sha ni hpe ndai lāmu ga hpe zing na mātu htē dai shāra hta nga ai aask hkrung māhkrung yawng hpe jāhten shāza kau na mātu htet da wu ai, dai rai yang she, shinggyim amyu gaw jāsan hkrum na rai nga ai – Trj. 7:1-2.
 - 1. Kārai seng ai myitmang lam hku na, hkanan mung hta na māsha amyu ni gaw, atsai awai shāza kau ra ai, hpa mājaw nga yang, shanhtē gaw, satan seng ai rai nna, nat ni htē gumhpawn da ai mājaw rai nga ai – kāji 2, Ysh 11:21-22, 14:6-14.
 - 2. Hkanan mung māsha ni gaw, hkrat sum mat ai lāmu kāsa ni hpe sha n-ga, tinang hkum nan hpe nhkru ai wēnyi ni hpang, ganhkau hta nga ai satan seng ai sin mak ai dāgu hpang de, gumhpawn mātut mānoi ai shinggyim māsha byin ai lam hpe mung mādun nga ai – Bhk 14:45.
- D. Arad hkawhkam (21:1), Amori hkawhkam (kāji 21) htē Bashan hkawhkam (kāji 33) ni gaw, Yawdan shawng māga na “hkap nga ai ni” rai nna, satan mātu, sin mak mungdan ngu ai Hkanan mung hpe sin ya nga ai.
 - 1. Kārai Kāsang a hpyen dap a mārang e, shāza hkrum ai hkawhkam ni gaw, anhtē ninghkap gāsāt ra ai up na ai ni, ahkang aya ni htē ningsin mungkan a up nga ai ni hpe shingdaw ai – Ehp 6:12.
 - 2. Israela amyī māsha ni gaw, kāja ai lāmu ga de shang na mātu, shanhtē gaw ndai hkawhkam ni hkang tawn ai lāmu ga hpe lai di ra ai, shanhtē hpe ninghkap gāsāt ra ai, shanhtē hpe shāza kau ra ai, shanhtē a lāmu ga hpe zing la ra nga ai.

3. Jep nma ai Hkristu a sutsu lam ni hpe amyet lu la na mătu, anhtē gaw, Arad hkawhkam, Amori hkawhkam, Shihom hkawhkam htē Bashan hkawhkam Oga ni hku na shingdaw da ai wēnyi seng ai hpyen ni hpe gāsāt shāmyit ra nga ai – 3:8, 6:1012.
- E. Israela māsha ni gaw, lāmu ga hta nga nga ai ni hpe ninghkap gāsāt ai lam gaw, dinghta ga ntsa mu lu ai ningmu hpang hta byin nga ai nmu lu ai wēnyi seng ai măjan nga nga ai lam hpe hkrang shāla mādung nga ai – Dan 10:10-21, Ehp 6:10-20.
1. Anhtē gaw ningmu hpang na wēnyi seng ai manghkang, shinggyin myi htē nmu lu ai manghkang ni byin nga ai hpe mu na mătu, ahkyak la nga ai.
 2. Dinghta ga ntsa hta na măjan sha n-ga, Kārai Kāsang htē satan seng ai uhpung ni läpran, ganhkau ni hta, măjan nga nga ai – 2:2, 6:12.
- F. Israela amyū māsha ni gaw, Hkanan mung māsha ni hpe ninghkap gāsāt ai lam hta, shanhtē gaw, kāja ai lāmu ga hpe mādu na mătu htē kābu gāra na mătu byin ai lam gaw, dawshan ni yawng hkra lāngai hku nna, Hpung gaw “ganhkau hta nga ai wēnyi seng ai uhpung ni” hpe (kāji 12) ninghkap nna, wēnyi seng ai măjan gāsāt ai lam gaw, chyoi pra ni Hkristu hpe yawng māyawng lawm ai lāmu ga hku nna, kābu gāra lam a mătu re lam hpe shingdaw nga ai.
- G. Hkristu gaw anhtē a kāja ai lāmu ga rai nna, Kārai Kāsang gaw anhtē hpe Hkristu hpe amyet lu shāngun māyu ai, raitim, anhtē htē kāja ai lāmu ga läpran, satan seng ai, nat htē seng ai uhpung ni a htap nga nga ai. Anhtē gaw, anhtē a kābu gāra lam a mătu, kāja ai lāmu ga hpe zing mādu māyu ai rai yang, ndai satan seng ai uhpung ni hpe anhtē ninghkap gāsāt ra ai – Kol 1:12-13, 2:15, Ehp 3:18, 6:11-12.
1. Anhtē shang lawm gāsāt ra ai kāja teng nga ai wēnyi seng ai măjan nga nga ai. Anhtē gaw, Hkristu a hkumhkang, māsha ningnan htē Kārai Kāsang a mungdan hku nna, hpung hpe gawgap lam a mătu, yawng māyang lawm ai Hkristu hpe amyet lu na mătu, măjan hpe gāsāt ra ai – kāji 10-12, 1Tim 6:2a, 2Tim 2:3-4, Kol 1:13, 18, 2:19, 3:10-11.
 2. Anhtē gaw anhtē a kābu gāra lam a mătu, Hkristu hpe mādu māyu ai rai yang, Hkristu a hkumhkang hku na Hpung ngu ai gumhpawn da ai hpyen jau bu rai ra nna, satan seng ai uhpung hpe ninghkap gāsāt ra ai, dai rai yang she, anhtē gaw, Hkristu a hkumhkang gawgap lam a mătu, Hkristu hpe grau na amyet lu la na rai nna, Kārai Kāsang a mungdan hpe gawgap lam htē rawtjat chyambra shāngun ai lam nga na rai nna, dai hku nna Hkristu gaw ga hpe sāli hkam na mătu bai yu sa lu na rai nga ai – Ehp 3:8, 4:16, Mht 24:14, Shr 11:15.